

Rechtspraak pensioenrecht

Editie: 26/06- 4 mei 2026

In deze editie:

- Vrijstelling omzetbelasting voor pensioenfonds ?

Door: Prof. dr. Erik Lutjens

Hoogleraar Pensioenrecht
Faculteit der Rechtsgeleerdheid *Vrije*
Universiteit *Amsterdam*
Expertisecentrum Pensioenrecht
T (020) 59 86268 | M 06 52 418408
E e.lutjens@vu.nl

Advocaat
DLA Piper Nederland N.V.
M 06 52 418408
E erik.lutjens@dlapiper.com

Lees alle nieuwsbrieven terug via www.vu.nl/pensioennieuwsbrief

Vrijstelling omzetbelasting voor pensioenfonds?

Uitspraak door: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 23 februari 2026- ECLI:NL:RBNHO:2026:2074

Dit geding gaat over de vraag of het bedrijfstakpensioenfonds in aanmerking komt voor vrijstelling omzetbelasting op door buitenlandse vermogensbeheerders verleende beheersdiensten. De rechtbank oordeelt dat dit niet het geval is.

Het pensioenfonds stelt dat het als beleggingsinstelling heeft te gelden en daarom voor vrijstelling in aanmerking komt. Het fonds voert aan dat het bedrag van de pensioenrechten en pensioenuitkeringen in de eerste plaats afhankelijk is van beleggingsresultaten en vergelijkbaar is met fondsen die een premieregeling uitvoeren. Het fonds voor een uitkeringsregeling (middelloonregeling) uit.

HvJ 5 september 2024, Stichting BPL Pensioen e.a., C-639/22 tot en met C-644/22, ECLI:EU:C:2024:688 heeft geoordeeld dat een vrijstelling voor een pensioenfonds mogelijk is indien deelnemer beleggingsrisico dragen bij het bedrag van de uitkering, waarbij het hof overweegt dat zij “slechts kunnen worden geacht het beleggingsrisico te dragen wanneer dat bedrag in de eerste plaats afhankelijk is van de resultaten van die beleggingen.”

De rechtbank oordeelt: “De toezegging op basis van inkomen en dienstjaren is wezenlijk anders dan een toezegging op basis van onzekere beleggingsresultaten. Verder lopen de deelnemers in onderhavige pensioenregeling, zoals onder 26 is geoordeeld, geen (noemenswaardig) beleggingsrisico. Uit de brief van de staatssecretaris van september 2014 blijkt echter expliciet dat bij de DC-regeling waarvoor hij het uitvoerende pensioenfonds aanmerkt als een gemeenschappelijk beleggingsfonds, het beleggingsrisico wordt gedragen door de deelnemers. De rechtbank acht dat vanuit het oogpunt van de gemiddelde deelnemer als een zodanig essentieel kenmerk, dat daarom geen sprake is van vergelijkbare regelingen.”

Commentaar prof. dr. Erik Lutjens:

- Het lijkt mij juist te oordelen dat bij een uitkeringsovereenkomst – waar een vastgestelde uitkering geldt, definitie in artikel 1 Pensioenwet – de pensioenuitkering niet op de eerste plaats afhankelijk van beleggingsresultaten. In uitzonderlijke omstandigheden van langdurig dekkingstekort kan er reden voor een korting (artikel 134 Pensioenwet), terwijl ook voorwaardelijke toeslagverlening afhankelijk kan zijn van de dekkingsgraad. Dat maakt niet dat in het algemeen in een uitkeringsregeling het pensioen op de eerste plaats van beleggingsresultaten afhankelijk is.

- Terecht oordeelt de rechtbank dat het karakter van de uitkeringsovereenkomst “wezenlijk anders” is dan van een premieovereenkomst wat betreft de invloed van beleggingsresultaten.
 - Dat is wat anders dan het aantasten van de wezenlijke inhoud van het eigendomsrecht bij omzetting van pensioen uit een uitkeringsregeling naar een premieregeling. Volgens de rechtspraak van het HvJ in het YS-arrest moet bij een wijziging van de eigendom de wezenlijke inhoud daarvan geëerbiedigd worden. De wezenlijke inhoud zoals bedoeld in het eigendomsrecht is echter niet het karakter van de pensioenregeling, maar de rechten met hun daaraan toe te kennen vermogenswaarde. Dat wordt door het omzetten (de collectieve waardeoverdracht, het ‘invaren’) als zodanig niet aangetast, zeker niet in zodanige mate dat de wezenlijke inhoud van het pensioenrecht niet behouden blijft.
-